

Ranka (plaštaka)

Tema: Žmogaus kūno dalys, kalbos Europoje, vokiečių ir gimtosios kalbų palyginimas

 nuo 90-120 minučių

 nuo 10 metų (nuo 4 klasės)

Reikalingos priemonės/Pasiruošimas

- 4 spalvoti pieštukai
- plakatas
- dažai
- lenta/prezentacinė lenta
- užduočių lapai

Mokymosi tikslai

Mokiniai

- sužinos, kaip skirtingose kalbose yra rašomas žodis ranka (plaštaka).
- ras panašumus ir sugrupuos skirtingų kalbų žodžius.
- ras panašumus bei skirtumus lyginant vokiečių kalbą su gimtąja kalba.
- plės žodyną.

Mokymosi proceso organizavimo būdai

Grupinis darbas, individualus arba darbas porose, vaidmenų žaidimas

Pamokos eiga

Mokiniai gauna žodį „ranka (plaštaka)“ skirtingomis Europos kalbomis ir grupuoja žodžius pagal rašybos panašumus. Taip jie susipažįsta su keturiomis svarbiausiomis kalbų šeimomis: germanų, romanų, slavų ir fino ugrų kalbomis. Tada atlieka užduotis su žodžiu „ranka (plaštaka)“, sudaro sudurtinius žodžius, vartoja posakius, palygina vokiškus posakius su posakiais savo gimtojoje kalboje.

Detalus pamokos išplanavimas

Veiklos	Komentarai
1. Mokiniai priskiria žodžius tam tikrai grupei, jiems reikės 4 spalvotų pieštukų.	darbas grupėse; mokytojas padalina mokinius į grupes po 3.
2. Mokiniai stulpeliu surašo panašiai skambančias kalbas ir virš sugrupuotų kalbų užrašo kalbų šeimos pavadinimą: Pvz.: Germanų kalba: Vokiečių Anglų Danų Norvegų Olandų	darbas grupėse; mokytojas paaiškina mokiniams, kaip vadinasi kalbų šeimos ir užrašo jas lentoje arba prezentacinėje lentoje.

<p>3. Mokiniai su žodžiu „ranka (plaštaka)“ sudaro žodžių junginius ir užrašo juos prie atitinkamų paveikslėlių.</p>	<p>individualus darbas; mokytojas stebi, kad sudarytų žodžių artikeliai būtų teisingi, paaiškina, kad sudurtinių žodžių artikelį nulemia pagrindinis (paskutinis) žodis.</p>
<p>4. Mokiniai verčia žodžius ir pastebi, kad gimtojoje kalboje yra kitokios taisyklės/situacijos, pvz. kad gimtojoje kalboje nėra tiek daug sudurtinių žodžių ir kad dažnai tuos žodžius galima išversti 2-3 atskirais žodžiais. Jei yra kitaip, mokiniai ieško panašumų.</p>	<p>Užduotis aptariama klasėje žodžiu – diskusija.</p>
<p>5. Mokiniai rūšiuoja posakius kairėje – o jų paaiškinimus - dešinėje.</p> <p>Pvz.</p> <p>Hand anlegen = norėti padėti, tapti aktyviu mit vollen Händen geben = būti dosniu eine Hand wäscht die andere = kaip tu man, taip aš tau</p>	<p>darbas porose; mokytojas stebi mokinių darbą, padeda, jeigu neaišku ar ko nesupranta; atsakymai užrašomi lentoje /ar prezentacinėje lentoje.</p>
<p>6. Mokiniai verčia posakius į gimtąją kalbą ir randa skirtumus.</p>	<p>diskusija; mokytojas fiksuoja mokinių pastebėjimus, paaiškina, kad tarp įvairių kalbų posakių būna ne tik skirtumų, bet ir panašumų, kad reikia atkreipti dėmesį į visą posakį, o ne į atskirus žodžius, nes tik kartu einantys žodžiai atskleidžia posakio prasmę.</p>

Kitos įdomios nuorodos šia tema

Kūrybiškumo ugdymui: pirma užduotis: pateikiamos 24 kalbos (kai kuriuos iš jų turi panašią rašybą), 24 mokiniai gali palikti spalvotus savo rankos (plaštakos) atspaudus ant plakato – ir kiekviename plaštakos atspaude įrašyti žodį »ranka (plaštaka)« viena iš pasirinktų kalbų.

Kūrybiškumo ugdymui: Penkta ir šešta užduotys: grupinis arba darbas poromis. Galima panaudoti ir vaidmenų žaidimą – mokiniai gali suvaidinti situaciją, kuri tiktų posakiui, tam kad geriau jį suprastų.

1 užduočių lapas

Surask tarp įvairių kalbų tuos žodžius, kurie panašiai skamba arba turi tokį patį žodžio kamieną. Nuspalvink panašius žodžius ta pačia spalva. Kiek spalvų tau reikės? (darbas grupėse)

Hand (vokiečių); **ръка/ръка** (bulgarų, rusų, serbų); **rôka** (slovėnų); **ranka** (lietuvių);

handen (švedų); **mână** (rumunų); **hand** (anglų, olandų); **käsi** (suomių, estų);

hånd (danų, norvegų); **mano** (italų, ispanų); **ruka** (kroatų); **mão** (portugalų);

ručné (slovakų); **kéz** (vengrų); **main** (prancūzų); **roka** (latvių); **reka** (lenkų); **ruční** (čekų)

Surašyk panašiai skambančias kalbas stulpeliu į lentelę. Užpildęs lentelę pamatysi, kurios kalbos priklauso tai pačiai šeimai. Ar žinai, kaip vadinasi šios kalbų šeimos? (darbas grupėse)

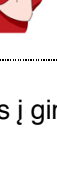

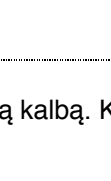

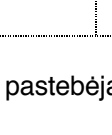

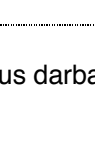
2 užduočių lapas

Sudaryk junginius su žodžiu „ranka“, atkreipk dėmesį į artikelį. Po kiekvienu paveikslėliu parašyk tinkantį daiktavardį. (individualus darbas)

die Hand
+

der Abdruck
der Ball
das Buch
das Gelenk
das Gepäck
der Kuss
die Säge
der Schuh
der Stand
das Tuch

.....

Išversk sudurtinius žodžius į gimtąją kalbą. Ką pastebėjai? (individualus darbas)

3 užduočių lapas

Rask tinkamą paaiškinimą kiekvienam posakiui! (darbas porose)

die Hände waschen	būk sąžiningas, nuoširdus
Hand anlegen	gerai bendradarbiauti
mit vollen Händen geben	man nesiseka
eine Hand wäscht die andere	norėti padėti, tapti aktyviu
jemandem freie Hand lassen	kaip tu man, taip ir aš tau
zwei linke Hände haben	yra daug darbo
alle Hände voll zu tun haben	leisti nuspręsti pačiam
etwas liegt auf der Hand	būti dosniu
Hand aufs Herz	kažkas yra aišku, akivaizdu
Hand in Hand arbeiten	mano rankos purvinos, privalau jas nusiplauti
die Hand für jemanden ins Feuer legen	aš pasitikiu kažkuo akiai/visiškai

Kaip skamba viršuje esantys posakiai tavo gimtojoje kalboje? Užrašyk! (individualus darbas)